

'Birinci sınıf üniversite'nin önemi ve özellikleri

Prof. Dr. Cafer Marangoz

Muş-Bulanık'ta doğdu (1948). İstanbul Fen Fakültesini (1969) ve İstanbul Yüksek Öğretmen Okulunu (1970) bitirdi. Bir süre öğretmenlik yaptı. 1975'te Atatürk Üniversitesinde asistan oldu. Doktora tezini 1978'de Tıp Fakültesi Fizyoloji Kürsüsünde tamamladı. 1980 yılında Avrupa Bilim Vakfı'nın (ESF) Beyin ve Davranış Araştırmaları Programıyla ilgili bir bursuyla İsviçre'nin Fribourg Üniversitesinde araştırmalar yaptı. 1985'te Ondokuz Mayıs Üniversitesi (OMÜ) Tıp Fakültesi Fizyoloji Anabilim Dalı'na atandı. 1986'da OMÜ'yü TÜBİTAK Danışma Kurulunda temsil etti. Uzun süre Sağlık Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü, Üniversite Senato ve Üniversite Yönetim Kurulu üyeliği yaptı. Hâlen İstanbul Medipol Üniversitesi Tıp Fakültesi Fizyoloji Anabilim Dalı'nda çalışmaktadır.

"Bir üniversiteyi değiştirmek bir kabristanı yürütmek kadar zordur."
T. O'Banion

Ülkeler arasında eğitim, bilim, teknik, ekonomi ve askeriye alanları başta olmak üzere hemen her alanda süregelen bir yarış vardır. Buna birinci yarış diyebiliriz. Daha önemli olanı ikinci yarıştır. İkinci yarış medeniyetler arasında olmaktadır. Aynı medeniyete mensup milletlerin birinci yarıştaki başarıları ikinci yarıştaki başarıyı belirlemektedir. Bu yazımızda ülkeler ve medeniyetler arası yarışta birinci sınıf üniversitenin yeri, önemi ve özellikleri ele alınacaktır. Sanayi Devrimi 20. yüzyılda zirveyi görmüştür. Sanayi Devrimi'nde üniversitenin önemli bir rol oynamadığı kabul edilmektedir. Sanayi toplumunda geçer akçe, mal ve sermaye ile kaba insan gücüdür. Bunlardan demir, kömür ve petrol gibi yeraltı madenleri satıldıkça veya dağıtıldıkça azalır tükenmektedir. Yazılım ürünleri satıldıkça ve dağıtıldıkça azalır tükenmemekte, aksine artmaktadır. Bunları 21. yüzyılda üniversitelerde geliştirilen bilimsel bilginin teknolojiye dönüşmesine borçluyuz. Günümüzde ekonominin, refahın ve kalkınmanın motoru bilgidir; iyi yetişmiş, iyi eğitim almış insandır. Elbette, bir ülkede refah sadece ekonomik gelişme yoluyla sağlanamaz. Ekonominin yanında toplumun kültür ve ruh sağlığı daha da önemlidir. Bunu da temel kültür eğitimini başarıyla veren iyi bir yükseköğretim sağlayabilmektedir (1).

Birinci Sınıf Üniversitenin Önemi

Çağımızda bir ulusun gücünü, üretilen bilgi ile onu teknolojiye dönüştüren insan ve kurumlar belirlemektedir. Üniversitenin görevi, eğitim-öğretim, araştırmaya dayalı bilgi üretme, yeni buluşlar yapma, üretilen bilgiyi yaygınlaştırma, teknolojiye dönüştürme ve insanlığa hizmet etme şeklinde özetlenir. Çığır açan bilgi daha çok üniversitelerde üretilmektedir. Bu nedenle uluslar ve medeniyetler arasında sürüp giden yarışta elde edilecek bir başarı, daha çok üniversitelerin başarısı olacaktır. Söz konusu yarışı sürdürebilmek için dünya çapında birinci sınıf üniversitelere sahip olmak gerekir. Gelişmiş ve gelişmekte olan ülkeler birinci sınıf üniversitelere sahip olmak ve bunların sayılarını artırmak için sürekli bir gayret içindedirler. Amerika Birleşik Devletleri'ni güçlü kılan, beş bini aşkın üniversiteye sahip olması değil, sayıları yüz kadar olan birinci sınıf araştırma ağırlıklı üniversiteye sahip olmasıdır. En önemli buluşlar, önemli patentler ve nihayet Nobel Ödülleri bu üniversitelerden çıkmaktadır (1).

Şangay Sıralaması Nedir, Nasıl Yapılır?

Dünyada söz sahibi olmak isteyen her ülke, üniversiteler yarışında ne durumda olduğunu bilmek ister. Dünya

üniversitelerini sınıflandırma, sıralama ve derecelendirme konusunda çeşitli kuruluşlar, belirledikleri kistaslara göre her yıl yeni çalışmalar yaparlar. Bu konuda adından en çok söz edilen ve kabul gören kurumlardan biri Çin'deki Şangay Jiao Tong Üniversitesidir. Bu kurumun "Academic Ranking of World Universities" (Dünya Üniversitelerinin Akademik Sıralaması) başlıklı araştırmaları her yıl yayımlanmaktadır. Üniversitenin Yüksek Öğretim Enstitüsü, en iyi 500 üniversiteyi belirleyerek sanal ortamda ilan etmektedir (1, 2). Sıralamada kullanılan önemli kistaslar aşağıda belirtilmiştir:

1. Eğitim-öğretimin kalitesi (ağırlığı 100 üzerinden 10): Üniversitenin mezunlarından Nobel Ödülü ve alanında madalya alanların sayısına göre hesaplanmaktadır.

2. Öğretim elemanı kalitesi (ağırlığı %40): %20'si Nobel ödülü-madalya alan öğretim üyesi sayısına; %20'si de 21 geniş alanda yüksek atıf alan araştırmacı sayısına göre belirlenmektedir.

3. Araştırma çıktısı (ağırlığı %40): Bunun %20'si Nature ve Science dergilerindeki yayın sayısına; diğer %20'si de Science Citation Index-expanded ve Social Science Citation Index'e giren yayın sayısına göre hesaplanır. Sadece sosyal bilimlerden oluşan üniversiteler değerlendirilirken bu dergiler hesap dışı tutulmaktadır.

4. Bir kurumun kişi başına akademik performansı (ağırlığı %10): Üniversitenin büyüklüğü ile akademik performansı arasındaki oran belirlenir. Bunun için, ilk üç kıstastan alınan puan tam zamanlı akademik eleman sayısına bölünür.

Bahsedilen kıstaslardan topladığı puanla birinci sırada olan üniversitenin skoru 100 olarak kabul edilmiş, diğerleri en iyinin yüzdesine göre sıralanmıştır. Son sıralamadan (2017) elde edilen sonuçlara göre, en iyi 50 üniversite 12 ayrı ülkede bulunmaktadır. En iyi 50 üniversitenin 29'u ABD'dedir. Diğer 11 ülke ile bu ülkelerden ilk 50'ye giren üniversite sayıları şöyledir: İngiltere (7), Almanya (2), Japonya (2), Kanada (2), Fransa (2), Çin (1), Avustralya (1), Hollanda (1), İsveç (1), İsviçre (1), Danimarka (1).

Söz konusu araştırmaya göre en iyi 20 üniversitesinin 16'si ABD'de bulunmaktadır. Bunların da en iyisi skoru 100 olan Harvard'dır. İkinci sırada yer alan Stanford'un skoru 76,5 ve 20. sırada bulunan Washington (Seattle) Üniversitesinin skoru ise ancak 43,3'tür. Shanghai 2017 sıralamasında Türkiye'den sadece İstanbul Üniversitesi 401-500 aralığında ilk 500'e girmiştir (2).

Diğer Ülkelerde Neler Oluyor?

İleri ülkeler üniversiteler süper liginde ön sıraları kapmak için yarış içindedirler. Dünyanın en yetenekli beyinlerini cezbedebilmek için birinci sınıf üniversitelere ihtiyaç vardır. Yükseköğretim pastasından aslan payını alabilmek ve sonuçta hem ekonomik hem de politik gücü artırmak büyük ölçüde buna bağlıdır. Birinci sınıf üniversitenin önemini vurgulayan araştırmaların, daha çok Japonya, Çin, Rusya, Güney Kore ve Hindistan gibi Asya ülkeleri ile ABD, Avrupa Birliği ve Avustralya'da gibi yerlerde yapıldığı görülmektedir. Rusya Başkanı Vladimir Putin beş Rus üniversitesinin 2020 yılına kadar, Japonya Başbakanı Shinzo Abe de 10 Japon üniversitesinin 2023 yılına kadar ilk 100 üniversite içine girmesi için çalıştıklarını ifade etmişlerdir (4). ABD ile Avrupa Birliği arasında, Nobel Ödülü sayısı, birinci sınıf üniversite, bilgi üretimi, bilgi üretimine yatırım, bilgi üretimi altyapısı ve patent üretimi bakımından önemli ölçüde açık vardır. Avrupa Birliği bu açığı kapatmak ve ABD ile yarışı sürdürebilir bir duruma gelmek için Bolonya Deklarasyonu ile

Avrupa Yüksek Öğretim Alanı ile Avrupa Araştırma Alanı denen büyük projeleri devreye koymuştur. (5).

Birinci sınıf üniversiteleri sayesinde ABD dünyanın en iyi beyinlerini cezbedebilmekte ve böylece ekonomik ve politik gücünü daha da artırmaktadır. ABD'nin ekonomi, iç politika, dış politika ve savunmadaki üstünlüğü, üniversiteler süperliğini oluşturan birinci sınıf kurumlara sahip olması sayesinde.

Çin'in Birinci Sınıf Üniversite Stratejisi

Çin, ekonomik yarışta ABD ile başa baş gitmekte ve üniversite konusunda da aynı yarış sürdürmek için yeni plan ve projeler yapmaktadır. Çin'in Ar-Ge'ye ayırdığı para 2003-2013, 154 milyar RMB (Yuan)'dan 1184,6 milyar RMB'ye çıktı yani yaklaşık 6,7 kat artış oldu. 2014'te ise 1301,5 milyar RMB oldu ki bu Çin gayri safi yurt içi hasılasının %2,05'idir ve ABD'den sonra ikinci sıradadır.

Çin eğitim sisteminde, 2014 verilerine göre, 260 milyon öğrenci, 15 milyon öğretmen ve 514 bin okul bulunmaktadır. Çin'in on üçüncü beş yıllık eğitim planı 10 Ocak 2017'de açıklanmıştır. Planda "duble birinci sınıf üniversite" için 2020, 2030 ve 2050 hedefleri belirlenmiştir. Aynı şekilde 42 üniversitenin birinci sınıf üniversiteye dönüştürülmesi, diğer 95 enstitüde de birinci sınıf birimlerin oluşturulması amaçlanmaktadır. Times Higher Education'in Dünya Üniversiteleri Sıralaması'nda söz konusu 42 üniversitenin 7'si ilk 200'de, 26'sı da ilk binde bulunmaktadır.

Shanghai sıralamasına göre Çin'in ilk 50'ye giren bir üniversitesi (*Tsinghua University*) vardır. Bütün bunlara rağmen 2017'de yayınlanan "*Evaluating Research Efficiency of Chinese Universities, New Frontiers of Educational Research*" adlı kitapta Çin üniversitelerinin araştırma konusunda verimli olmadıkları ve bu konuda yapılması gerekenler geniş olarak açıklanmaktadır. Kitaptaki eleştirileri, Türk Yükseköğretiminin geleceği için düşünülere yararlı olabilir diye burada özetlemek istiyorum: "Çin üniversitelerinde bilimsel araştırmaların gelişiminde aşağıda sıralanan eksiklikler vardır:

1) Makale sayısı 2014'te ABD'den sonra dünyada ikinci sıradaydı. Ancak çok az bilimsel araştırma, küresel düzeyde orijinal ve çığır açıcı olarak kabul edilebilir.

Araştırmaların ortalama akademik etkisi, çıktıdaki aşırı büyüme ile uyumsuzdur. Atıf etkisi birçok konuda dünya ortalamasının gerisindedir.

2) Çin, uluslararası itibar ve nüfuz sahibi bir grup öncü akademisyenden yoksundur.

3) Üniversitelerin dünya yükseköğretim topluluğu üzerine çok az etkisi vardır. Üniversitelerin uluslararası iş birliği ve akademik değişimi düşük seviyededir. Üniversiteleri sayı odaklıdan kalite odaklı olmaya yönlendirmek, yalnızca önemli değil aynı zamanda acil bir görevdir."

Çin Üniversiteleri İçin Sıralanan Tavsiyeler

Söz konusu kitabın sonunda (3) Çin üniversiteleri için altı tavsiye vardır. Aşağıda özetlenen bu tavsiyeler Türk üniversiteleri için de geçerlidir:

- 1) Çığır açan araştırmalar önemlidir. Araştırmaların kalitesini yükseltmek gerekir.
- 2) Uluslararası iş birliği ve iş birliği kalitesi artırılmalıdır.
- 3) Üniversiteler arasında, üniversite-sana-yi ve üniversite-araştırma enstitüleri arasında iş birliği güçlendirilmelidir. Böylece araştırmaların verimi yükseltilmiş olur.
- 4) Performansa dayalı bir ödül ve değerlendirme sistemi oluşturulmalıdır.
- 5) Yüksek düzeyde araştırmalar yapma motivasyonu artırılmalıdır.
- 6) Araştırma verimliliğini artırmak için, ekip, proje ve platformu birleştiren yeni araştırma merkezleri kurmak gerekir."

Birinci Sınıf Üniversitenin Özellikleri

Birinci sınıf üniversitenin önemli özellikleri ve nasıl kurulabileceği, herhangi bir üniversitenin nasıl birinci lige çıkabileceği birçok ülkede tartışılan, araştırılan ve üzerinde yayın yapılan önemli bir konudur. Şimdi birinci sınıf üniversitenin önemli özelliklerini gözden geçirelim:

1. En başarılı öğrencilere sahiptir: Üniversiteler süper ligindeki bir üniversite üç şey için yarışır: En iyi öğrenci, birinci sınıf öğretim üyesi ve yetecek kadar para. Dünyanın her tarafından başarılı lisans, yüksek lisans ve doktora-ihstias sonrası öğrencileri toplamak başarının ilk adımdır.

2. En başarılı öğretim elemanlarına sahiptir: Başarılı akademisyenler için

Dünya üniversiteleri sıralamalarında ilk 20, ilk 50 ve ilk 100'e giren üniversiteler örnek alınmalıdır. Türk üniversiteleri dünyanın birinci sınıf üniversiteleri ile yakın iş birliği kurmayı, karşılıklı akademisyen ve öğrenci değişimi yapmayı, akademik hareketliliği olabildiğince artırmayı ve ortak projelerde yer almayı başarmalıdır. Yurt dışında lisans ve lisansüstü eğitimi görecekle veya araştırma yapacaklar için sadece birinci sınıf üniversiteler tercih edilmelidir.

araştırma, yeme-içme ve nefes alma gibi sürekli olan bir yaşama biçimidir. Ders verenler ve araştırma yapanlar tanınmış ve saygı duyulan bilim adamlarıdır. Öğrenci ve öğretim elemanı alınması tamamen serbest rekabet kurallarına göredir. Dünyadaki birinci sınıf üniversitelerin bir numarası olan Harvard Üniversitesinde sürekli kadroların özelliği şöyle ifade edilmiştir: "Sürekli kadro, kişinin doğru bildiğini öğretme hakkını, bilimsel ve diğer konularda çoğunluğun hoşuna gitmeyen şeyleri savunma hakkını, kendi anladığı biçimiyle bilgi ve düşüncelere dayanarak, hiç kimse tarafından cezalandırılma korkusu olmadan hareket etme hakkını güvence altına alır" (10). Geri kalmış ülkelerde değil çoğunluğun, bazen bir azınlığın bile hoşuna gitmeyecek şeyler söylenemez.

3. Yeterli miktarda finansman imkânı elde etmiştir: Maddi kaynak tek başına bir anlam ifade etmese de, parasız birinci sınıf üniversite olmaz. İleri ülkeler gayri safi milli hasıllarının yaklaşık %2'sini Ar-Ge'ye ayırırken (3) bizde bu oran %1' bile olmamıştır.

4. Açık bir misyonu vardır: Üniversitenin açık, belli ve bilinen bir misyonu vardır. Elbette misyon, eğitim, öğretim, araştırma ve hizmetle ilgili konuları kapsamaktadır. Bir ideolojik veya politik organ olarak düşünülen kurumun birinci sınıf üniversite

olma ihtimali zayıftır.

5. Akademik özerkliğe sahiptir: Üniversitenin kalitesi ile akademik özerklik arasında doğrusal bir ilişki olduğu söylenir. Hesap verilebilir bir özerklik yasayla da garanti altına alınmalıdır. Avrupa'nın bazı ülkelerinde özerklik, üniversite ile devlet arasında oluşturulan gerçekten tarafsız-tampon kurumlar aracılığı ile teminat altına alınmıştır. Belirtilen kurumların, kalite kontrolü, hesap sorma, değerlendirme ve bütçe dağıtım gibi görevleri vardır (1).

6. Akademik özgürlük (hürriyet) tamdır: Mutlak manada akademik özerklik ve mutlak manada akademik hürriyet söz konusu değildir. Akademik hürriyet de özerklik gibi hesap verebilirlik ile dengelenmiştir. Akademisyenler araştırma, yayın ve ders anlatmada hürdür. Bu hürriyet, çalıştıkları kurumun içinden veya dışından denetime ve sansüre tabi tutulmamaları anlamına gelir. Akademik hürriyet üniversitenin adeta ruhu ve canlılığıdır. Akademik hürriyetin olmadığı bir kurum ölüdür. Ölümlerden birinci sınıf üniversite olmaz.

7. Coğrafi açıdan en uygun ve çekici bir yerleşim yerindedir: Üniversitenin yerleşim yeri, sosyo-kültürel durumu ve coğrafik şartları bakımından hem öğrencilerin hem de akademisyenlerin tercih edecekleri özellikleri taşımalıdır.

Üniversite binaları estetik, ekonomik ve ekolojik bakımdan da cezbedici olmalıdır (11). Rosovsky'ye göre "Bir üniversite kampüsü denince, hayalimizde ağaçlar, yeşil çimenler ve gösterişli binalar canlanır. Amerikan mimarisinin en iyi örneklerinden önemli bir bölümü, kampuslarda bulunur." (12). İşte bu nedenle Türkiye'de birinci sınıf üniversiteye ev sahibi olacak yerlerin başında İstanbul gelir.

8. Marka olmuştur: Üniversite, yurtiçi ve yurtdışında iyi özellikleri ve başarılarıyla tanınıyor ve çok iyi biliniyorsa bir marka olmuş demektir. Ürünleri kapışılan, kalitesini ve güvenilirliğini yitirmeyen bir marka...

9. Uluslararası özellik kazanmıştır ve akademik hareketlilik başarılıdır: Küreselleşme çok önemli bir özelliktir. Harvard ve benzeri üniversitelerde hem öğrencilerin hem de ders anlatan-araştırma yapanların, yaklaşık yarısı başka eyaletlerden, başka ülkelerden gelen insanlardır. Harvard kendi mezunlarının ancak %10'unu sürekli kadroya almaktadır. Birinci sınıf üniversitelerde içten beslenme çok nadirdir.

10. Altyapı ve araç-gereç yeterlidir: "Bir müdür, bir mühürle" üniversite kurulmaz. Belki birkaç bina yapıp veya derme çatma binalar bulup "üniversite" tabelası asılabilir. Ancak üniversite olmak ve hele de birinci sınıf üniversite olmak farklı bir şeydir. "Kem alet ile kemalat olmaz" şeklinde iyi bilinen

fakat çoğu zaman gereği yapılmayan bir atasözümüz vardır.

11. Kalite güvencesi sağlanmıştır: Birinci sınıf üniversitenin ürettiği en önemli ürünler bilimsel bilgi, mezunlar, yaptığı hizmet ve patettir. Üniversite eğitim-öğretim, araştırma ve hizmet kalitesini sağlar, sürdürür ve zamanla daha da geliştirir. Mezunları işverenlerce aranan elemanlardır. Bu maksatla performans dayalı ödül ve değerlendirme sistemi vardır. Öz değerlendirme, kalite güvencesi ve dışarıdan kalite kontrol sistemleri oluşturmuştur.

12. İyi yönetim, iyi yönetim ve kaliteli liderlere sahiptir: Evrensel kuralları olan iyi yönetim ve iyi liderlik sadece üniversite için değil, tüm kurumlar için önemlidir. Amerika'da üniversite liderinin iki önemli işi vardır. Birincisi, eğitim ve araştırma kalitesini artırmak için daha çok para bulmaktır. Liderler bu konuda adeta yarışır. Çünkü parası çok olan üniversitenin bir adım önde olma ihtimali büyüktür. İkincisi de en iyi akademisyen ve öğretimci kurumlarına kazandırabilmek için çalışmaktır (1, 10). Rosovsky bu konuyu "Ben, bir okulun kalitesi ile yöneticilerin denetimsiz yetkileri arasında negatif korelasyon olduğu kanısında" diye özetlemektedir (10).

13. Uygulanan program ve müfredat günün ihtiyaçlarına cevap vermekte-

dir: Üniversitenin uyguladığı müfredat hem kapsam, hem de çeşitlilik bakımından zamanın, çevrenin, toplumun ve tüm insanlığın ihtiyaçlarına cevap verecek niteliktedir. Programların ana amacı Sokrates'in dediği gibi "Boş kapları doldurmak değil, bir ateşi tutuşturmadır."

14. Mezunların desteği süreklidir: Üniversiteye sahip çıkma gibi bir görevi olan mezunların desteği çok önemsenir. Çünkü mezunların kurduğu dernek ve vakıflar, üniversiteyi temsil edip tanıtır, gelir kaynağı bulmaya çalışır, müteveli heyeti ve akademik yönetimi destekleyip gözetir.

15. Bilişim teknolojisini en yüksek düzeyde kullanmaktadır: En son bilişim teknolojisini hem üretmeye çalışır hem de eğitim-öğretim ve araştırmalarında yaygın olarak kullanır.

Sonuç

Bilen ile bilmeyen bir değildir. Yüzbinlerce vasat beyin bir tane birinci sınıf süper beynin yerini tutamaz. Binlerce vagon bir lokomotifin işini göremez. Aynı şekilde binlerce vasat üniversite bir tane birinci sınıf üniversite kadar çığır açıcı bilgi üretemez. Ekonomiye ve sosyal hayata etkili katkı yapamaz. Dünyada bilgi üreten, üretilen bilgiyi etkin iletişim teknolojisiyle yaygınlaştıran ve patente dönüştüren kuruluşların başında üniversiteler gelir. Çağımızın en değerli, en pahalı ve tükenmeyen sermayesi olan çığır açan bilgiyi, ancak birinci sınıf üniversiteler üretmektedir. Bu nedenle, refahın, ekonominin, askeri-politik gücün ve sosyal yapının lokomotifi olan birinci sınıf üniversitelere sahip olmanın önemi çok büyüktür.

Türkiye'nin birinci sınıf, çığır açıcı araştırmalar yapan, cazibe merkezi olan lokomotif üniversitelere ve lokomotif bilim insanlarına, en az diğer ileri ülkeler kadar ihtiyacı vardır. Ancak, birinci sınıf üniversite kısa sürede, akşamdan sabaha elde edilecek bir kurum değildir. Birinci sınıf üniversitenin önemli bazı özellikleri yukarıda 15 madde halinde sıralandı. Bu özellikler bir bütündür. Sadece birisi eksik olsa bile sağlıklı birinci sınıf üniversite olunmaz. Ayrıca, gelişmekte olan toplumlar için, sıralanan 15 maddeden daha önemli olan bir kıstas vardır: O da zihniyet değişimidir. Dünya çapında birinci sınıf girişimci-yenilikçi üniversitelere sahip olmak için harekete geçmek, bu konuda adeta seferberlik ilan etmek gerekir. Küresel düzeyde orijinal ve çığır

açıcı araştırmalar yapan üniversitelere bir an evvel sahip olmak ve ayrıca hem gençliğin hem de tüm toplumun bilim hedefine koşmasını sağlamak için zihniyet değişimi yanında yüksek motivasyona ihtiyaç vardır.

Türkiye'deki mevcut yükseköğretim sistemi içinde düşünüldüğünde, çağdaş üniversite anlayışını benimseyen, yeterli imkânları olan ve iyi yönetilen bir vakıf üniversitesinin birinci lige çıkma ihtimalinin daha yüksek olduğu söylenebilir. Dünya üniversiteleri sıralamalarında ilk 20, ilk 50 ve ilk 100'e giren üniversiteler örnek alınmalıdır. Türk üniversiteleri dünyanın birinci sınıf üniversiteleri ile yakın iş birliği kurmayı, karşılıklı akademisyen ve öğrenci değişimi yapmayı, akademik hareketliliği olabildiğince artırmayı, ortak projelerde yer almayı başarmalıdır. Yurt dışında lisans ve lisansüstü eğitimi görecekle veya araştırma yapacaklar için sadece birinci sınıf üniversiteler tercih edilmelidir.

Kaynaklar

1) Marangoz, C (2008). *Çağdaş Üniversite, Ankara, Yarınlara İçin Düşünce Platformu yayını.*

2) *Academic Ranking of World Universities (2017).* <http://www.shanghai ranking.com/ARWU2017.html> (Erişim Tarihi: 22.05.2018)

3) Hu Y, Liang W, Tang Y. (2017). *Evaluating Research Efficiency of Chinese Universities.* Springer Nature Singapore Pte Ltd, sayfa 4 ve 298-302.

4) Peters MA, and Besley T. (2018). *China's Double First-Class University Strategy. Educational Philosophy and Theory, sayfa 1-5 DOI: 10.1080/00131857.2018.1438822* <https://doi.org/10.1080/00131857.2018.1438822> (Erişim Tarihi: 22.05.2018)

5) Zgaga P. (2005). *Current Trends in Higher Education in Europe.* http://siteresources.worldbank.org/INTECAREGTOPEDUCATION/Resources/Current_Trends_HE-EU2.pdf (Erişim Tarihi: 22.05.2018)

6) Salmi, J. (2009). *The Challenge of Establishing World-Class Universities.* The World Bank, Washington DC.

7) Yonezawa, A. (2003). *Making "World-Class Universities" Japan's Experiment.* Higher Education Management and Policy, OECD, 15 (2).

8) Weifang M. (2004). *Address Regarding First-Class Universities.* Chinese Education and Society, 37: 8-20.

9) Wang, Y. (2001). *Building The World-Class University in A Developing Country: Universals, Uniqueness, and Cooperation.* Asia Pacific Education Review, 2: 3-9.

10) Rosovsky H. (1994). *Üniversite: Sahibinin El Kitabı.* TÜBİTAK Yayınları

11) Marangoz C. (2006). *Yükseköğretimde Yönetim: YÖK ve Rektör Seçimleri. Yarınlara İçin Düşünce Dergisi, Sayı 5: 76-85.*

12) Paradeise C, Reale E, Bleiklie I, Ferlie E. (Editors). (2009). *University Governance. Western European Comparative Perspectives, Springer Science.*